

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту та адміністрування

МОСЕЙКО ЮЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА

УДК 316.354.4

**РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА, НА ПРИКЛАДІ ГО «ДЕСАНТНО-КОЗАЦЬКИЙ РІЙ»
(М. ТЕРНОПІЛЬ, ВУЛ. ПОЛЬОВА, БУД. 5, КВ. 1)**

Спеціальність 281 – Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

наукової роботи на здобуття кваліфікації магістра

Тернопіль – 2019

Робота виконана на кафедрі менеджменту та адміністрування факультету економіки та менеджменту Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

доктор з державного управління, професор
Рудакевич Марія Іванівна,
кафедра менеджменту та адміністрування
факультету економіки та менеджменту
Тернопільського національного технічного
університету імені Івана Пулюя

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент
Островська Галина Йосипівна
кафедра управління інноваційною діяльністю та
сферою послуг факультету економіки та
менеджменту Тернопільського національного
технічного університету імені Івана Пулюя

Захист відбудеться «26» грудня 2019 р. о 9⁰⁰ год. на засіданні екзаменаційної комісії у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя

Науковий керівник

М.І. Рудакевич

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сьогоднішній день невід'ємним елементом процесу демократизації суспільства є діяльність громадських об'єднань. Вони використовують у своїй роботі принцип залучення суспільно-активних громадян до проведення реформування суспільства на демократичних засадах. Людина повинна мати право вільного вибору своєї життєвої позиції і брати відповідальність за свої дії. Активно впроваджуються у тих країнах де право громадян вступати у союзи задля досягнення громадянських цілей захищається законом. Низові громадянські ініціативи покликані долучатися до процесу розробки рішень місцевого самоврядування, а також контролювати їх. Проблема формування національної свідомості, патріотизму, бажання долучатися до реформування суспільства є передумовою формування та активного розвитку громадських організацій. Завдяки набуттю навичок і знань у сфері громадської активності формується нове покоління людей, які по справжньому зацікавлені у процвітанні своєї держави і прикладають до цього значні зусилля.

Діяльність громадських організацій забезпечується низовими соціально-активними ланками суспільства, проте вона вимагає і зусиль держави щодо створення сприятливих умов для розвитку демократії.

Метою магістерської роботи є формування теоретичних підходів і розробка практичних рекомендацій щодо напрямів зростання ролі громадської організації «Десантно-козацький рій»

Для досягнення поставленої мети в магістерській роботі визначено ряд взаємопов'язаних **завдань**, основними з яких є:

- дослідити теоретичні основи діяльності громадських організацій;
- проаналізувати діяльність ГО «Десантно-козацький рій» та визначити її роль у формуванні громадянського суспільства;
- розробити рекомендації щодо підвищення ролі громадської організації «Десантно-козацький рій» у формуванні громадянського суспільства в Україні.

Об'єктом дослідження магістерської роботи є процес діяльності ГО «Десантно-козацький рій», **а предметом** – дослідження її ролі у формуванні громадянського суспільства.

Інформаційною базою дослідження є матеріали досліджень українських та зарубіжних науковців у сфері діяльності громадських організацій, статистичні дані щодо функціонування громадських організацій в Україні, дані діяльності ГО «Десантно-козацький рій».

Методи дослідження. У процесі дослідження використано системний підхід, методи аналізу, синтезу, порівняння, деталізації, метод експертного опитування та інші.

Наукова новизна отриманих результатів. Наукова новизна дипломної магістерської роботи полягає у дослідженні теоретико-методичних засад, розробленні практичних рекомендацій

та обґрунтуванні ефекту від реалізації запропонованих заходів, спрямованих на підвищення ролі громадського об'єднання «Десантно-козацький рій» у формуванні громадянського суспільства.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що запропоновані заходи щодо підвищення ролі громадського об'єднання «Десантно-козацький рій» у формуванні громадянського суспільства можуть бути використані у практичній діяльності даної організації.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дипломної магістерської роботи були представлені та отримали позитивну оцінку на Міжнародній науковій інтернет-конференції економічного спрямування "Світ економічної науки. Випуск 18" (28 листопада 2019 року).

Структура й обсяг дипломної магістерської роботи. Дипломна магістерська робота складається зі вступу, семи розділів, висновків, переліку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи – 125 сторінок комп'ютерного тексту, вона містить 19 таблиць і 14 рисунків, 2 додатки, список використаних джерел із 82 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** розкрита актуальність теми магістерської роботи, встановлено мету та завдання, предмет та об'єкт, методи та інформаційну базу дослідження, а також подано структуру роботи.

У **першому розділі** «Теоретичні засади діяльності громадських організацій як складової формування громадянського суспільства» викладено концептуальні засади діяльності громадських організацій які показують розвиток процесів самоорганізації населення на місцевому рівні. Громадські спілки є потужною силою, здатної чинити суттєвий вплив на діяльність як органів влади, так і народу України. Високий рівень участі громадян у діяльності громадських організацій є одним з основних показників розвитку громадянського суспільства та громадської активності населення. За офіційними даними, кількість зареєстрованих громадських організацій в Україні з року в рік зростає. Так, у 2011 році в Україні було зареєстровано 55113 громадських організацій, а станом на 01.01.2018 р. - вже 80500.

Найактивнішими областями за кількістю зареєстрованих громадських організацій є Львівська, Одеська, Закарпатська, Харківська, Дніпропетровська, Миколаївська та Запорізька.

У **другому розділі** «Аналіз діяльності громадської організації «Десантно-козацький рій» та її роль у формуванні громадянського суспільства дано загальну характеристику діяльності громадської організації «Десантно-козацький рій», проведено аналіз заходів по військово-патріотичному вихованню молоді за 2016-2018рр., дано характеристику патріотичних вишколів і навчань протягом 2016-2018рр.

Громадська організація «Десантно-козацький рій» є добровільним об'єднанням громадян, створеним на основі єдності їх інтересів задля спільної реалізації своїх прав і свобод. Вона

створена для спільної діяльності патріотично налаштованих громадян, які мають активну громадянську позицію, по захисту та задоволенню своїх законних інтересів та інтересів держави, народу, суспільства України. Громадська організація «Десантно-козацький рій» є неприбутковою організацією, створеною не для здійснення підприємницької діяльності.

Найбільшу частку заходів, які були проведені ГО «Десантно-козацький рій» у 2017 році (40%), становили військово-патріотичні навчання та вишколи. Поїздки в зону АТО займали 27% від загальної кількості проведених заходів, 9% - участь у мітингах, молебнях, покладаннях квітів, 9% - круглі столи та форуми, а 3% - навчання та ігри, що організовувалися ГО переважно для молоді.

Серед заходів, у яких брала участь ГО «Десантно-козацький рій» у 2018 році, найбільшу частку займали військово-патріотичні навчання та вишколи – 63%. 10% заходів становили поїздки в зону АТО, які здійснювалися членами ГО «Десантно-козацький рій» 16% всіх проведених заходів – участь у мітингах, молебнях, покладання квітів до пам'ятників загиблих воїнів, 11% - екскурсії та туристичні походи, що організовувалися досліджуваною громадською організацією.

У 2017 році кількість проведених ГО «Десантно–козацький рій» заходів порівняно з попереднім роком зросла на 3, або на 12,5%, а у 2018 році залишилася на тому ж рівні, що і в попередньому періоді. Загалом за три попередні роки ГО «Десантно – козацький рій» було проведено біля 30 заходів у сфері військово – патріотичних вишколів і навчань, що проводилися у різних районах Тернопільської області (Підволочиський, Зборівський, Кременецький, Козівський, Монастириський, Борщівський, Чортківський, Ланівецький, Терехівський), а також у Хмельницькій та Кіровоградській області.

Військово-патріотичне виховання молоді здійснюється ГО «Десантно – козацький рій», українським козацтвом за підтримки воїнів Афганістану, учасників АТО та офіцерів Збройних сил України, які передають молоді свій досвід, отриманий під час участі в бойових діях.

Кількість задіяних учасників у навчаннях та вишколах військово-патріотичного характеру, організованих ГО «Десантно – козацький рій» у 2016 – 2018 роках, щороку стабільно зростала становила і загалом становила біля 4800 осіб.

У третьому розділі «Шляхи підвищення ролі громадської організації «Десантно – козацький рій» у розвитку громадянського суспільства пропонуємо розробити та реалізувати проект організації проведення Всеукраїнського військово-патріотичний вишколу з облаштуванням шестиденного табору, розмішеного у наметовому містечку, в селі Стіжок Шумського району Тернопільської області. Громадська організація «Десантно – козацький рій» шляхом організації цього вишколу ставить за мету сприяти правильному формуванню особистості молоді людини, забезпечення її всебічного розвитку та вдосконалення, виховання патріотизму.

Мета організації табору - сприяти самопізнанню та самовихованню учасників, віднайденню ними свого покликання та шляху в військово-патріотичному просторі через спеціальну вишкільну систему занять, змагання, ігор побудованих на основі національно-патріотичної і військово-спортивної системи виховання використовуючи досвід козацького, скаутського і військового виховання; формування національно-патріотичної свідомості і національної гідності; підвищення престижу навчання у військових навчальних закладах та служби у лавах Збройних Сил України; ознайомлення представників військово-патріотичних організацій з новітніми методиками та системами роботи з молоддю в умовах літнього відпочинку. У процесі проведення вишколу ставляться такі завдання: формування у молодого покоління українців почуття національно-патріотичної свідомості, гарячої любові до рідної землі, вірності народу і Батьківщині; виховання сили волі в учасників, гартування їх духу, формування позитивного світогляду молоді, виховання особистої готовності ефективно діяти в будь-який час та в будь-якому місці, стаючи на захист рідної землі та родини та інші. Загальна сума витрат проекту згідно складеного кошторису становитиме 180860,0 грн.

Вважаємо, що патріотичному вихованню молоді також сприятиме організація табору для школярів, який планується провести в с. Лішня. Даний захід передбачатиме змагання команд старшокласників, які представляють райони Тернопільщини. Змагання проходять у туристичному, інтелектуальному, фізичному, творчому та командному етапах. Головною проблемою, на вирішення якої спрямовано захід, є потреба молоді в отриманні знань та інструментів для своєї участі в побудові громадянського суспільства, її реалізація як активних членів суспільства в рамках організованого громадського руху, а також потреба суспільства у формуванні ефективних молодіжних структур.

Пропонуємо з метою забезпечення військово – патріотичного та духовно-морального виховання молодого покоління організувати навчання молоді, що планується провести у м. Коропець. Цей захід планується провести ГО «Десантно – козацький рій» задля виховання молоді у дусі національної ідеї, зміцнення рівня її фізичної підготовки, яка буде необхідною при проходженні військової служби.

У четвертому розділі «Спеціальна частина» проведено дослідження стану розвитку громадських організацій в Україні та досліджено законодавчу базу діяльності громадських організацій в Україні.

До головних тенденцій, якими відзначався розвиток громадських організацій нашої країни за минулі п'ять років, можна віднести наступні: зростання чисельності зареєстрованих в нашій країні громадських організацій; збільшення у структурі громадських організацій чисельності тих, діяльність яких націлена на розв'язання проблем військовослужбовців, громадян, які постраждали у результаті конфлікту на Сході України, а також внутрішньо переміщених осіб;

зростання сум фінансування громадських організацій в основному за рахунок надходжень коштів, що надані міжнародними благодійними організаціями; зростання практики здійснення волонтерського руху населенням нашої країни, яке віддає перевагу волонтерській діяльності перед участю у діяльності громадських організацій; збільшення довіри жителів України до роботи громадських організацій та волонтерів.

У п'ятому розділі «Обґрунтування економічної ефективності» проведено обґрунтування ефективності впровадження заходів із організації Всеукраїнського військово – патріотичного вишколу у с. Стіжок Шумського району Тернопільської області, обґрунтування ефективності пропозиції щодо організації патріотичного табору для школярів в с. Лішня Кременецького району Тернопільської області та ефективності пропозиції щодо організації військово-патріотичного навчання молодого покоління у м. Коропець Монастирського району Тернопільської області.

У шостому розділі «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» розглянуто завдання в галузі охорони праці, викладено вимоги, що висуваються при експлуатації моніторів та ПЕОМ, а також розкрито процедуру використання матеріальних ресурсів з державного, оперативного, регіонального та місцевого резервів для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

У сьомому розділі «Екологія» досліджено сутність, завдання та шляхи екологічного виховання населення. Також визначено, що система екологічної інформації заснована на створенні комп'ютеризованої мережі збору, обробки, зберігання і обміну екологічної інформації. Вона є основою існування системи моніторингу і базується: на виробленні спеціальних програм; збиранні, обробці первинної інформації від станцій спостереження та інших джерел, обміні з іншими інформаційними мережами, передачі інформації та ін.; моделюванні процесів екологічного впливу; створенні екологічних карт; прогнозуванні майбутніх наслідків впливу на навколишнє середовище.

ВИСНОВКИ

У даній магістерській роботі було досліджено теоретичні засади, а також практичну діяльність громадської організації «Десантно-козацький рій» та її роль у формуванні громадянського суспільства» дано загальну характеристику діяльності Громадської організації «Десантно-козацький рій», проведено аналіз заходів по військово-патріотичному вихованню молоді за 2016-2018рр. дано характеристику патріотичних вишколів і навчань протягом 2016-2018рр. Найбільшу частку заходів, які були проведені ГО «Десантно – козацький рій» у 2017 році (40%), становили військово-патріотичні навчання та вишколи. Поїздки в зону АТО займали 27% від загальної кількості проведених заходів, 9% - участь у мітингах, молебнях, покладаннях квітів, 9% - круглі столи та форуми, а 3% - навчання та ігри, що організовувалися ГО пере важно для

молоді. Серед заходів, у яких брала участь ГО «Десантно – козацький рій» у 2018 році, найбільшу частку займали військово-патріотичні навчання та вишколи – 63%. 10% заходів становили поїздки в зону АТО, які здійснювалися членами ГО «Десантно – козацький рій». 16% всіх проведених заходів – участь у мітингах, молебнях, покладання квітів до пам'ятників загиблих воїнів, 11% - екскурсії та туристичні походи, що організовувалися досліджуваною громадською організацією.

У 2017 році кількість проведених ГО «Десантно–козацький рій» заходів порівняно з попереднім роком зросла на 3, або на 12,5%, а у 2018 році залишилася на тому ж рівні, що і в попередньому періоді. Загалом за три попередні роки ГО «Десантно – козацький рій» було проведено біля 30 заходів у сфері військово – патріотичних вишколів і навчань, що проводилися у різних районах Тернопільської області (Підволочиський, Зборівський, Кременецький, Козівський, Монастириський, Борщівський, Чортківський, Ланівецький, Тербовлянський), а також у Хмельницькій та Кіровоградській області. Військово-патріотичне виховання молоді здійснюється ГО «Десантно – козацький рій», українським козацтвом за підтримки воїнів Афганістану, учасників АТО та офіцерів Збройних сил України, які передають молоді свій досвід, отриманий під час участі в бойових діях. Кількість задіяних учасників у навчаннях та вишколах

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Мосейко Ю. В. Основні засади функціонування громадських організацій та їх роль у формуванні громадянського суспільства в Україні : Матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції економічного спрямування "Світ економічної науки. Випуск 18" (28 листопада 2019 року). URL: <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/3280/>

АНОТАЦІЯ

Мосейко Ю.В. Роль громадських організацій в розвитку громадянського суспільства, на прикладі ГО «Десантно-козацький рій» [Рукопис]: Комплексна дипломна робота на здобуття кваліфікації магістра за спеціальністю 281 / Мосейко Юлія Володимирівна; ТНТУ. — Тернопіль: [б. в.], 2019. – 125 с.

Магістерська робота: 125 с., 14 рис., 19 табл., 2 додатки, 82 літературних джерела.

Об'єкт дослідження – процес діяльності громадських організацій в Україні.

Метою роботи магістерської роботи є формування теоретичних підходів і розробка практичних рекомендацій щодо напрямів підвищення ролі громадських організацій в розвитку громадянського суспільства.

Методи дослідження – метод системного підходу, методи аналізу, синтезу, порівняння, деталізації та інші.

Запропоновано проєкт організації військово-патріотичного вишколу в с. Стіжок Шумського району, організації патріотичного табору для школярів у с. Лішня Кременецького району, внесено пропозиції щодо організації військово-патріотичного навчання молодого покоління у м. Коропець Монастирського району.

Внесені пропозиції можуть бути впроваджені у практичну діяльність ГО «Десантно-козацький рій».

Ключові слова: громадські організації, військово-патріотичне виховання, вишколи, проєкти.

ABSTRACTS

Moseiko Y.V. The role of non-governmental organizations in the development of civil society, on the example of the NGO «Desantno-Kozatskyi Rii» [Manuscript]: Complex diploma work for obtaining a master's qualification in the specialty 281 / Yulia Moseiko; TNTU. – Ternopil: [b.], 2019 – 128 p.

Diploma work: 125 p., 14 figs., 19 tables, 2 appendixes, 82 references.

The Object of Investigation - the process of providing public organizations in Ukraine.

The Aim of the Work is to formulate theoretical approaches and to develop practical recommendations on the directions of improving the role of NGO organizations in the development of civil society.

Research methods: method of systematic approach, methods of analysis, synthesis, comparison, detailing and others.

It was proposed the project of the organization of military-patriotic training in Stizhok village of Shumsk district, organization of patriotic camp for schoolchildren in Lishnia village of Kremenets district, proposals for the organization of military-patriotic training of the young generation in Koropets of Monastyrsk district have been submitted.

The submitted proposals can be implemented in the practical activity of the NGO «Desantno-Kozatskyi Rii».

Key words: non-governmental organizations, military-patriotic education, trainings, project.